

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АВТОПЕРЕВІЗНИКА: ВИКОНАВЕЦЬ ЧИ ВЛАСНИК ДЖЕРЕЛА ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ?

Комітет АПУ з транспортного права,
28.05.2010

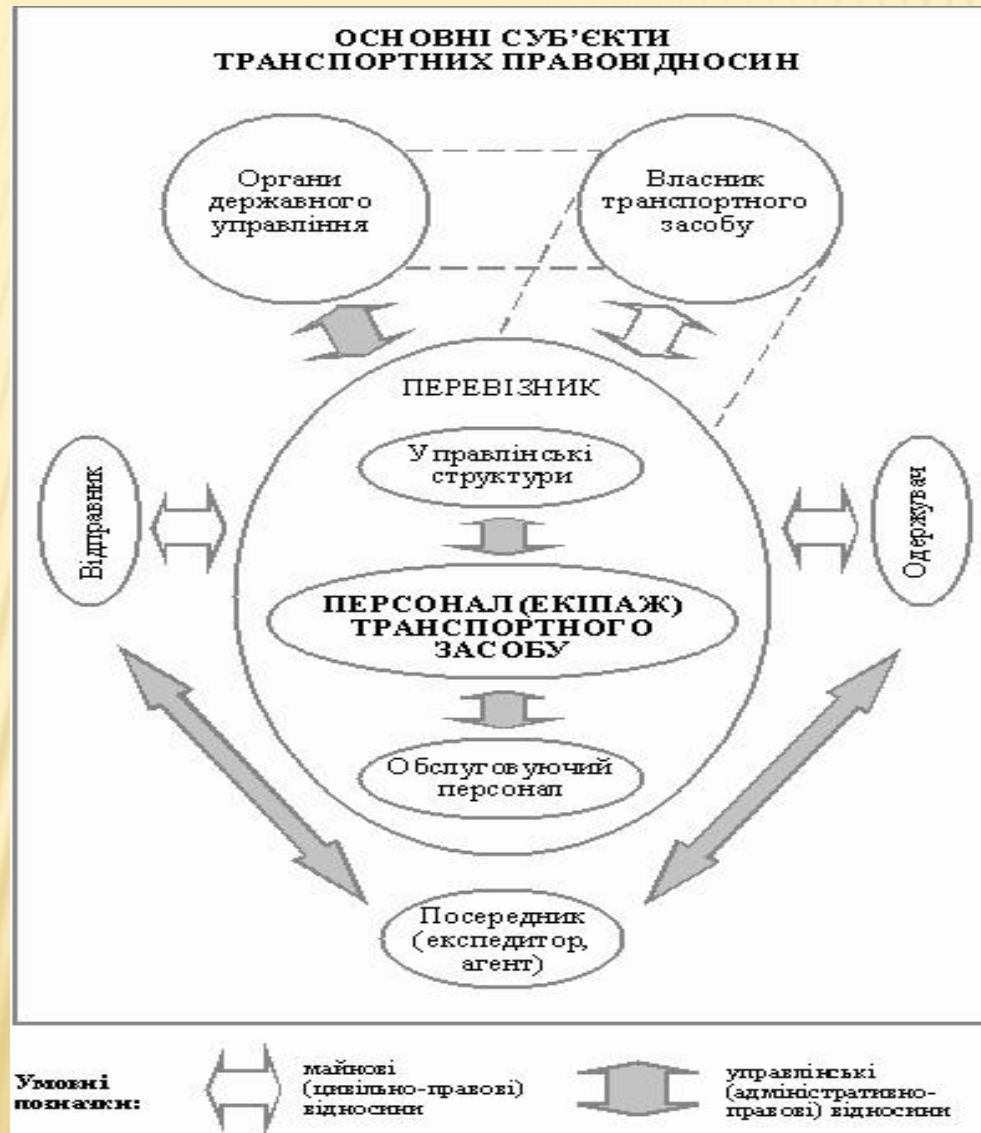
Якушин Юрій Юрійович

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

---

1. Загальні положення про відповідальність перевізника.
2. Відповідальність володільця джерела підвищеної небезпеки.
3. Можливість притягнення перевізника до відповідальності за положеннями про відповідальність перевізника або за положеннями про відповідальність володільця джерела підвищеної небезпеки. Алгоритми компенсації збитків.

ОСНОВНІ СУБ'ЄКТИ ТРАНСПОРТНИХ ПРАВОВІДНОСИН

ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. №435-IV
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. №436-IV
3. Закон України «Про транспорт» від 10 листопада 1994 року №232/94-ВР
4. Закон України «Про автомобільний транспорт» від 05 квітня 2001 р. №2344-III
5. Закон України «Про транспортно-експедиторську діяльність» від 01 липня 2004 р. №1955-IV
6. Закон України «Про дорожній рух» від 30 червня 1993 р. №3353-XII
7. Конвенція про договір міжнародного перевезення вантажів по дорогах, підписана у Женеві 19 травня 1956 р.
8. Правила перевезення вантажів автомобільним транспортом, затвердженні Наказом Міністерства транспорту України від 14 жовтня 1997 р. №363
9. Статут автомобільного транспорту Української РСР, затверджений Постановою Ради міністрів Української РСР від 27 червня 1969 р. №401, та ін.

ЗАГАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ТА РОЗГЛЯДУ ПРЕТЕНЗІЙ

- ✓ **Замовник може пред'явити перевізнику претензію або позов**
- ✓ **Зважаючи на договірну практику, пред'явлення претензії є обов'язковим**
- ✓ **Порядок пред'явлення та розгляду претензій визначено транспортними кодексами, правилами перевезень, іншими актами законодавства, а також договором**
- ✓ **Право на пред'явлення претензії належить:**
  1. *Вантажовідправнику або вантажоодержувачу – при втраті вантажу;*
  2. *Вантажоодержувачу – при недостачі, псуванні або пошкодженні вантажу;*
  3. *Вантажоодержувачу – при простроченні доставки вантажу*
- ✓ **Разом із претензією надаються документи, які підтверджують претензію**
- ✓ **Строки пред'явлення претензій:**
  - *6 місяців*
  - *45 днів – претензії щодо сплати штрафів і премій*
- ✓ **Строки розгляду претензій:**
  - *3 місяці*
  - *6 місяців – при перевезенні у прямому змішаному сполученні*
  - *45 днів – претензії щодо сплати штрафів і премій*

ПОДАННЯ ПОЗОВУ

- ✓ Якщо перевізник відмовив у задоволенні претензії, особа може подати позов до суду
- ✓ З позовом до суду мають право звертатись особи, яким надано право пред'являти претензії
- ✓ Строки для подання позову:
  - 6 місяців – для внутрішньодержавних перевезень
  - Для міждержавних перевезень визначається транспортними кодексами чи статутами або міжнародними договорами
- ✓ До позову долучаються документи, які підтверджують позов і які відповідають вимогам законодавства щодо їхнього складання (допустимі докази)

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВОЛОДІЛЬЦЯ ДЖЕРЕЛА ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ

1. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки регулюється ст.ст. 1187, 1188 Цивільного кодексу України, а також загальними положеннями глави 82 Цивільного кодексу України
2. Джерелом підвищеної небезпеки є діяльність, пов'язана з використанням, зберіганням або утриманням транспортних засобів, механізмів та обладнання, використанням, зберіганням хімічних, радіоактивних, вибухо- і вогненебезпечних та інших речовин, утриманням диких звірів, службових собак та собак бійцівських порід тощо, що створює підвищену небезпеку для особи, яка цю діяльність здійснює, та інших осіб
3. Володілець джерела підвищеної – це юридична особа або громадянин, що здійснюють експлуатацію джерела підвищеної небезпеки в силу права власності, повного господарського відання, оперативного управління або з інших підстав (договору оренди, довіреності тощо)
4. Володілець джерела підвищеної небезпеки відшкодовує шкоду, завдану таким джерелом, незалежно від наявності його вини

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВОЛОДІЛЬЦЯ ДЖЕРЕЛА ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ

---

5. Володілець джерела підвищеної небезпеки не несе відповідальності за спричинену шкоду, якщо:
- шкода є результатом непереборної сили
  - шкода є результатом умислу потерпілого
  - шкода завдана особою, яка неправомірно заволоділа об'єктом джерела підвищеної небезпеки

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕРЕВІЗНИКА ТА ВОЛОДІЛЬЦЯ ДЖЕРЕЛА ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ: МОЖЛИВІ ВАРІАНТИ

---

1. Чи можна притягнути до відповідальності перевізника як володільця джерела підвищеної небезпеки?
2. Як співвідносяться способи притягнення до відповідальності перевізника-виконавця та перевізника-володільця джерела підвищеної небезпеки?
3. Яка процедура звернення до перевізника про відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки?

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕРЕВІЗНИКА ТА ВОЛОДІЛЬЦЯ ДЖЕРЕЛА ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ: МОЖЛИВІ ВАРІАНТИ

- ✓ Перевізник в межах договірних зобов'язань відмовив відшкодувати завданні збитки, оскільки відсутня його вина. Замовник може звернутись до Перевізника про відшкодування шкоди завданої джерелом підвищеної небезпеки, керуючись таким
- ✓ Ст. 509 ЦКУ зобов'язанням є правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від певної дії, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку
- ✓ Зобов'язання виникають з підстав, встановлених статтею 11 ЦКУ, зокрема, із договорів та інших правочинів, завдання майнової (матеріальної) та моральної шкоди іншій особі

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕРЕВІЗНИКА ТА ВОЛОДІЛЬЦЯ ДЖЕРЕЛА ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ: МОЖЛИВІ ВАРІАНТИ

- ✓ Особа здійснює свої права вільно, на власний розсуд. Нездійснення особою свої цивільних прав не є підставою для їх припинення, крім випадків, встановлених законом. Цивільні права особа здійснює у межах, наданих їй договором або актами цивільного законодавства. Цивільні обов'язки виконуються у межах, встановлених договором або актом цивільного законодавства. Основним актом цивільного законодавства є Цивільний кодекс України (ст. ст. 4, 12, 13, 14 ЦКУ)
- ✓ Враховуючи положення ст. 19 Конституції України від 28 червня 1996 р., особа має право здійснювати свої права в межах встановлених або договором, або актами цивільного законодавства, якщо не має прямої заборони. Оскільки не встановлено заборони на такі дії, то потерпілий (кредитор) може обирати один із механізмів, закріплених у відповідних документах
- ✓ Із викладеного ми робимо висновок, що незалежно від наявності договірних зобов'язань між Замовником та Перевізником, Замовник може звернутись до Перевізника з вимогою про відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ
